

Ve třetím letošním vydání Business Bulletinu jsme se zaměřili na obsáhlou **novelu zákona o obchodních korporacích**, která bude v nejbližší době předložena Poslanecké sněmovně a mezi jejíž hlavní cíle patří odstranění nadbytečné právní zátěže v podnikatelském prostředí. Dále informujeme o aktuálním stavu připravovaného zákona o **zpracování osobních údajů** a jeho doprovodného zákona, kterým bude změněno mnoha souvisejících právních předpisů jako například trestní zákoník nebo zákon o svobodném přístupu k informacím. V neposlední řadě upozorňujeme na chystanou **novelu zákona o DPH**, která **mění nahlížení na funkci člena statutárního orgánu v systému DPH**. V sekci soudních rozhodnutí jsme pro Vás shrnuli **další z řady judikátů** řešících souběh funkcí nebo rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů, které se týká udělení výrazné pokuty za **nedodržení povinnosti zabezpečit osobní údaje proti jejich úniku**.

NAVRHOVANÁ LEGISLATIVA

NOVELA ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH (zákon č. 90/2012 Sb.) – sněmovní tisk č. 207

Dlouho připravovaná novela zákona o obchodních korporacích (ZOK) z dílny ministerstva spravedlnosti bude v nejbližší době předložena Poslanecké sněmovně k projednání v prvním čtení. Cílem novely ZOK je odstranění nepřesností a údajně nadbytečných ustanovení, ale také několik faktických změn.

Záměrem novely je také snížení **nadbytečné právní zátěže pro podnikatele**. Nyní například platí zákaz převodu podílů společníka ve veřejné obchodní společnosti. Jedinou legální cestou, jak dosáhnout záměny osoby společníka za jinou osobu, je změna společenské smlouvy. Nově se tak **ve v.o.s. navrhuje umožnit převody podílů**. K převodu bude potřeba souhlasu všech společníků.

Méně formalizované by mělo být rozhodování mimo valnou hromadu ve společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Tzv. **rozhodování per rollam** v současné době vyžaduje, aby v případech rozhodnutí formou notářského zápisu bylo každé jednotlivé vyjádření akcionáře nebo společníka taktéž ve formě notářského zápisu. To je v praxi zbytečně administrativně náročné. Novela navrhuje, že by se rozesílala **kopie notářského zápisu o navrhované změně**, ke které by v případě souhlasu **akcionář či společník připojil úředně ověřený podpis**.

Zjednodušit by se mohlo i **splacení peněžitého vkladu při založení společnosti**. Doposud je nutné si za tímto účelem zřídit u banky zvláštní účet, a to i pokud výše vkladu činí pouhou jednu korunu. Navrhuje se tak stanovit výjimku, kdy **pro vklad do výše 20 000 Kč stačí jeho splacení jiným způsobem, například složením do notářské úschovy**.

Nákladná a zdlouhavá je aktuálně také procedura vypuštění některých údajů ze společenské smlouvy po vzniku společnosti. Naproti dnešnímu stavu, kdy tato změna musí mít formu notářského zápisu, by **nově o vypuštění některých údajů mohli rozhodovat jednatelé**. Zároveň by nebylo nutné pořizovat notářský zápis o takovém rozhodnutí. Nepřiměřeně rigidní je dle návrhu úprava zákazu konkurence v kapitálových společnostech. Nově by mělo platit, že úpravou ve společenské smlouvě je možné se různými způsoby **odchýlit od zákonné úpravy zákazu konkurence**. Společenská smlouva by tak mohla určit další činnosti, jejichž výkon je jednateli zakázán, nebo naopak některé, či všechny zákonem zakázané činnosti vyloučit, a tím jejich výkon dovolit.

Novela by měla také **zvýšit transparentnost organizačních struktur společností**. Novela proto počítá s tím, že právnická osoba, jež je členem voleného orgánu jiné společnosti, musí **zmocnit jedinou fyzickou osobu, která ji bude v daném orgánu společnosti zastupovat**. Bez zápisu takového zástupce nebude možné právnickou osobu jako člena voleného orgánu společnosti zapsat do obchodního rejstříku.

Další navrhovanou úpravou je **zrušení pozice statutárního ředitele** coby orgánu povinně zřizovaného vedle správní rady v monistickém systému řízení akciové společnosti. Mezi odborníky totiž napanuje zcela shoda, zda je správní rada statutárním orgánem, nebo jím je pouze statutární ředitel. Tato nejistota vede k pochybnostem při vymezení působnosti správní rady i statutárního ředitele. Nově bude **obchodní vedení** a dohled nad činnostmi společnosti náležet pouze povinně zřizované **správní radě**.

Pozornosti se dále dostalo i problematice společností, které nevyvíjí ekonomickou aktivitu a existují jen formálně, **tzv. neaktivních společností**. Dle ministerstva spravedlnosti jsou totiž potenciálně zneužitelné pro protiprávní jednání, především pak pro daňové podvody. Novela navrhuje postup, kdy by bylo možné **společnost zrušit**, jestliže nezaloží do sbírky listin účetní závěrky za dvě po sobě jdoucí účetní období a současně není-li možné jí doručit výzvu ke splnění této povinnosti.

Poslední okruh změn se týká fungování agendy obchodního rejstříku. Novela počítá s **propojením českého obchodního rejstříku s obdobnými zahraničními registry**. Cílem je zavedení systému, který bude převádět některé údaje navzájem mezi zahraničními registry a obchodním rejstříkem a zajišťovat tak jejich aktuálnost a důvěryhodnost.

Plánovaná účinnost novely je 1. 1. 2020. Průběh schvalovacího procesu budeme i nadále sledovat.

NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA (zákon č. 182/2006 Sb.) – sněmovní tisk č. 71

Cílem poslední novely insolvenčního zákona je zpřístupnit **institut oddlužení** širšímu okruhu dlužníků. Hlavní změnou proti dosavadnímu stavu bude možnost dlužníků vstoupit do procesu oddlužení, **aniž by museli prokázat schopnost zaplatit alespoň 30% dluhů**. Pokud by dlužník po 5 letech nesplatil ani těchto 30 %, rozhodoval by soud o tom, zda oddlužení splnil. V takovém případě by se posuzovalo, zda se dlužník vynaložil veškerou snahu ke splacení dluhů či nikoliv. Nově přibude i kratší tříletá varianta pro dlužníky, kteří budou schopni splatit 60% svých dluhů. Návrh nyní putuje do Senátu.

NOVELA ZÁKONA O OCHRANNÝCH ZNÁMKÁCH (zákon č. 441/2003 Sb.) – sněmovní tisk č. 168

Na Senátní projednání čeká novela, které by v případě schválení umožnila přihlašovat i netradiční známky, například zvukové, pohybové či holografické. Nově by také měl Úřad průmyslového vlastnictví v předstihu před uplynutím doby platnosti ochranné známky informovat o této skutečnosti jejího vlastníka.

ZÁKON O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ – sněmovní tisk č. 138

Do třetího čtení se v Poslanecké sněmovně dostal nový zákon o zpracování osobních údajů (ZOOÚ), který by měl nahradit zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a adaptovat GDPR do českého právního řádu. Z 22

pozměňovacích návrhů doporučil Ústavněprávní výbor ke schválení přibližně polovinu.

ZMĚNOVÝ ZÁKON V SOUVISLOSTI S PŘIJETÍM ZÁKONA O ZPRACOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ – sněmovní tisk č. 139

Spolu se ZZOU je v Poslanecké sněmovně projednáván i návrh doprovodného zákona, kterým se v souvislosti s přijetím ZZOU a již účinným GDPR navrhuje změna mnoha souvisejících zákonů. Dochází tak například k úpravám v procesních předpisech pro občanské, trestní i správní řízení, notářském řádu nebo v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Změny se dotknou zákona o energetických službách nebo zákona o veřejném zdraví. Novelizací trestního zákoníku se pak upravuje skutková podstata trestného činu neoprávněného nakládání s osobními údaji. Stejně jako ZZOU půjde i tento doprovodný zákon brzy do 3. čtení.

NOVELA ZÁKONA O DPH – „DAŇOVÝ BALÍČEK 2019“ – sněmovní tisk č. 206

Parlament nyní projednává tzv. daňový balíček, tedy novelizaci právních předpisů v oblasti daní. Jako podstatnou změnu pro fungování obchodních společností a jejich orgánů považujeme **novelu zákona o DPH**. Novela upravuje dosavadní nahlížení na výkon funkce statutárního orgánu jako na ekonomickou činnost z hlediska DPH. Úplatný výkon funkce člena (nejen) statutárního orgánu bude nově nutné považovat za ekonomickou činnost bez ohledu na fakt, zda je odměna daněna jako příjem ze závislé činnosti či nikoli. **Odměna za výkon funkce člena orgánu společnosti již tedy nebude vyňata ze systému DPH a členové orgánů společnosti by tedy mely být vždy potenciálními plátcí DPH.** Z časového hlediska stojí za upozornění, že plánovaná účinnost novely je sice od 1.1.2019, nicméně není zřejmé, zda se schválení v termínu stihne.

NOVINKY Z ROZHODOVACÍ PRAXE

ZPENĚŽENÍ ZÁSTAVY PODLE PRÁVNÍ ÚPRAVY ÚČINNÉ OD 1. 1. 2014 (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 3. 2017, sp. zn. 21 Cdo 5983/2017)

Toto rozhodnutí se zabývá posouzením platnosti ujednání o výkonu zástavního práva mezi zástavním věřitelem a zástavním dlužníkem. Strany si pro případ, že dluh bude splatný, sjednaly možnost věřitele uspokojit se z prodeje předmětu zástavy (podílu na nemovitostech) i jinak než prodejem ve veřejné dražbě nebo soudním prodejem zástavy. Po splatnosti dluhu zástavní věřitel prodal nemovitost na základě kupní smlouvy. Soud potvrdil, že takové ujednání v zástavní smlouvě není v rozporu se zákonem, neboť na rozdíl od právní úpravy zástavního práva účinné do 31. 12. 2013 dle současné úpravy je zástavní věřitel oprávněn dohodnout se se zástavním dlužníkem na tom, že zástavu pro případ nesplacení dluhu zpeněží jiným způsobem než ve veřejné dražbě nebo prostřednictvím soudního prodeje. Taková **dohoda musí být uzavřena v písemné formě, musí vylučovat libovůli zástavního**

věřitele a umožňovat prodej zástavy za cenu, za kterou lze srovnatelnou věc obvykle prodat za na daném místě a v daném čase.

ZÁKAZ LIKVIDACE FIRMY ZAJIŠŤOVACÍMI PŘÍKAZY (rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 12. 9. 2018, sp. zn. 32 5 Afs 321/2017)

Podle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (NSS) nemohou úředníci finanční správy **zajistit majetek a finanční prostředky společnosti**, přestože mají dostatek indicií, že společnost byla zapojena do podvodu a bude jí doměřena daň. Vydat zajišťovací příkazy je možné pouze tehdy, pokud **skutečně hrozí, že by společnost v budoucnu daň nezaplatila**. Zajišťovací příkaz je podle NSS krajním prostředkem a zásadně nemá být použit k ekonomické likvidaci firmy. Pokud existuje jiná možnost, jak lze daň na společnosti vymoci bez toho, aby správce daně podstatným způsobem omezil činnost společnosti, pak má tuto jinou možnost využít.

DALŠÍ ROZHODNUTÍ TÝKAJÍCÍ SE TZV. SOUBĚHU FUNKCÍ

Nález Ústavního soudu (ÚS) ČR ze dne 21. 8. 2018, sp. zn. III. ÚS 669/17 navazuje na dřívější rozhodnutí ÚS, podle něhož **podřízení manažerské smlouvy zákoníku práce neznamená automaticky neplatnost celé takové smlouvy**. Zajímavé je i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11.4.2018, sp. zn. 31 Cdo 4831/2017, kterým Nejvyšší soud uzavřel, že ačkoliv nelze mezi statutárním orgánem a společností uzavřít pracovní poměr, lze smlouvu o výkonu funkce podřídit ustanovením zákoníku práce. Avšak i v takovém případě je potřeba, aby takováto smlouva **byla v souladu s kogentními (tedy závaznými) ustanoveními zákona o obchodních korporacích**.

NEZABEZPEČENÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ - rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ)

ÚOOÚ udělil společnosti Internet Mall, a.s. pokutu 1,5 milionu korun, protože tato společnost nezabezpečila osobní údaje zákazníků. Podle zveřejněných informací došlo k **odcizení části databáze záznamů o zákaznících**, přičemž společnosti se nadto nepodařilo zjistit ani v průběhu času, jak k uvedenému úniku dat došlo. Konkrétně Internet Mall, a.s. **nezabezpečil osobní údaje nejméně 735 956 zákazníků v rozsahu jméno, příjmení, e-mailová adresa, heslo uživatelského účtu, případně telefon** před neoprávněným přístupem a nezabránila zpřístupnění uvedených osobních údajů na serveru Uložto.cz. Tím společnost porušila svou povinnost přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nebo nahodilému přístupu k osobním údajům, k jejich změně, zničení, či ztrátě, neoprávněným přenosům, k jejich jinému neoprávněnému zpracování, jakož i k jinému zneužití osobních údajů. V souvislosti s tímto případem ÚOOÚ uvedl, že takováto událost je z jejich pohledu typickým příkladem skutečnosti, ve které jsou v souladu s GDPR správci povinni bez zbytečného odkladu a pokud možno do 72 hodin od okamžiku, kdy se o něm dozví, **ohlásit porušení zabezpečení osobních údajů ÚOOÚ**.

Randl Partners
advokátní kancelář attorneys at law

Tetris Office Building
Budějovická 1550/15a
140 00 Praha 4
Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 270 007 311
E-mail: office@randls.com
Internet: www.randls.com

Toto vydání Business Bulletin pro Vás připravili: Pavel Randl, Irena Lišková, Nicole Nathanielová, Lukáš Hofman, Ladislav Mádl, Jakub Kursa, Tereza Černá, David Randl

© Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o. – všechna práva vyhrazena
Informace obsažené v tomto materiálu nelze považovat za právní rady, nejsou vyčerpávající a nejsou zamýšleny pro žádné konkrétní použití. Před aplikací zde obsažených informací nebo rozhodnutím učiněným na jejich základě doporučujeme vyhledat naši nezávislou a odbornou právní konzultaci.